

CADRU INTEGRAT DE MANAGEMENT AL ISCULUI

– propunere –

Colonel prof. mil. Dr. Ing. IULIAN BUJOREANU*

Locotenent colonel instr. sup. Drd. Ing. DANIEL SORA*

Abstract

The increasing need for risk analysis in the Romanian society and government made possible the development of the scientific research in this direction. The authors bring to light the very essence of the need for risk analysis – the necessity for efficiency in the entire range of economic, social, political, legal, and any other sectors. If they want to spend the resources they dispose of as effective as possible, they should apply an uniform thought of framework, called integrated risk management framework, that brings out both the common points and differences for each and every domain the government wants to address.

În sondajele efectuate în mai multe domenii, structuri, organizații și niveluri guvernamentale din Statele Unite ale Americii, s-a putut determina existența unui puternic sprijin public cu privire la dezvoltarea unei preocupări ample și efective pentru protecția mediului înconjurător, în care să fie incluse identificarea și gestionarea riscurilor la adresa mediului, sănătății publice și a lucrătorilor din toate domeniile.

În același timp, din ce în ce mai multe persoane în funcții de conducere atât la nivel înalt cât și local solicită acordarea unei atenții mai mari costurilor și priorităților care se stabilesc pentru diferite activități în cadrul acestor preocupări. Se conturează o viziune la nivel național cu privire la dezvoltarea sustenabilă care ia în considerare mediul, economia și societatea împreună. În prezent, această viziune este împărtășită de tot mai mulți reprezentanți ai conducerii la nivel național și regional.

În concepția autorilor acestui articol, preocuparea de a aduce într-un întreg armonios toate elementele naturale care alcătuiesc universul de

* Universitatea Națională de Apărare „CAROL I”

cunoaștere al omenirii reprezintă una din cele mai nobile isiviri pe care și le-ar putea asuma cineva pe planeta Pământ.

Preocupările autorilor de a aduce elemente de optimizare la părțile componente ale acestui mecanism au alcătuit primul pas de conștientizare a opiniei publice românești, în general și a celei din domeniul militar, în special asupra a ceea ce reprezintă și a importanței acordate acestei probleme de alte foruri similare din străinătate. Autorii consideră că este momentul de a se trece la conceperea unui plan concret de abordare de ansamblu a acestui domeniu de activitate.

Se impune dezvoltarea, în baza unei concepții de aplicare unice, a unui întreg sistem de instituții care să pregătească, dezvolte, aplice și impună, acolo unde este necesar, legi, regulamente, instrucțiuni, acțiuni și practici (proceduri standard de operare) care vor generaliza în societatea românească modalități eficiente de planificare, repartizare, utilizare și control al resurselor societății. În principal, autorii doresc să atragă atenția asupra integrării tehnicilor de determinare și evaluare a riscului pentru orice activitate planificată la nivelul oricărei structuri guvernamentale.

Este limpede că, prin această întreprindere, nu se va putea acoperi tot ce reprezintă interes vital vis-a-vis de interesele României ca stat național și ca membru al Uniunii Europene și al Alianței Nord-Atlantice; se va putea spune, însă, că s-a creat un precedent pe care orice instituție publică îl va putea urma când se va impune cu necesitate.

Instituțiile românești nu au fost organizate să acționeze conform unei planificări care are, ca element esențial de eficiență, evitarea oricărei pierderi, de natură financiară, economică, tehnică, materială sau umană și acest șlucru a împietat în multe situații asupra unei aplicări și desfășurări fluente a exercițiilor financiare anuale sau cu alte periodicități. Deasupra acestor preocupări, însă, este necesar să se situeze activitățile de monitorizare, identificare, evaluare și cuantificare a riscurilor care pot afecta, cu diferite grade de dificultate, perspectiva îndeplinirii în condiții optime a tuturor elementelor de plan care să permită finalizarea în termen a obiectivelor respective.

La nivelul guvernului României, s-au concentrat deja suficient de multe dat și statistici cu care să se poată declanșa un proces de determinare a unor direcții și tendințe pe care le abordează diferite domenii de activitate în societatea românească. Autorii consideră că este momentul să se formalizeze preocupările de analiză a riscurilor prin înființarea unei agenții naționale de analiza riscurilor la nivel guvernamental.

Ca principiu general de dezvoltare, s-ar putea genera destul de simplu entități de analiza riscului la nivelul tuturor direcțiilor județene de statistică, fără relații de subordonare, doar cu acces la bazele de date ale acestora și la alte baze de date de pe tot cuprinsul județului (incluzând școli, spitale, instituții militare, poliție, alte organe de ordine publică, situații de urgență, etc.). Aceste s-ar conecta printr-o rețea informatică cu un grad înalt de secretizare și ar alcătui

coloana vertebrală a unui șir de oficii care, pe diferite ramuri de specializare pot analiza și face propuneri cu privire la nivelurile de risc implicate în orice plan sau activitate care sunt pe cale să fie propuse spre aprobare, aplicare, dezvoltate sau stopate (în interiorul sau în afara proiectului inițial).

Fără o relație de cooperare, între instituții similare, cu privire la realizarea interesului reciproc de diminuare a riscului instituțional sau operațional la orice nivel, se va consuma, în mod inutil o mare cantitate de resurse pentru ca unul sau altul dintre factorii de răspundere să poată înțelege de ce sunt necesare acest gen de analize, desfășurate a priori sau în perioada de început a oricărui proiect.

Autorii consideră că este necesară înființarea la nivel central guvernamental a unei comisii de evaluare și management al riscului. Aceasta ar urma să supravegheze în mod continuu starea mediului (calitatea aerului, apei, protecția habitatului, sănătatea și siguranța publică, deșeurile publice, reciclarea, prevenirea poluării, etc.). În timp, va avea posibilitatea să elaboreze analize comparative din care să rezulte indicatorii de progres în oricare dintre domeniile enumerate mai sus. În cel mai înalt grad de eficiență se va situa experiența câștigată care va juca rolul unei leții învățate pe care societatea va ști să o aplice rapid și eficient atunci când va fi nevoie.

Comisia de analiză și management al riscului va superviza toate programele de evaluare și management al riscului proiectate și implementate la orice nivel guvernamental sau local administrativ, urmărind aplicarea prevederilor legale (ale unui corp de legi ce ar urma să fie adus în atenția legiuitorilor cât mai curând pentru a se putea stopa ineficiența și pierderile) în privința evitării sau diminuării factorilor de risc din domeniile menționate mai sus.

Pentru optimizarea activităților de control și eficientizare a organizațiilor și structurilor care preiau de evaluare și managementul riscurilor în sectoarele respective de activitate, se va utiliza un cadru formal de luare a deciziilor de management al riscurilor.

În scopul evitării oricăror confuzii cu privire la aplicarea acestui cadru formal de luare a deciziilor de management integrat al riscului, se impune publicarea unui instrument solid de lucru pentru orice nivel și element organizațional interesat. Documentul va trebui să explice cadrul de management al riscului și implementarea acestuia și, pe cât posibil, să ofere cât mai multe exemple și chiar tipare de acțiune pentru o multitudine de situații.

Pe cât posibil, se va urmări o concentrare a tuturor elementelor de evaluare a riscurilor, analiză economică, management și decizii cu privire la riscuri, specificându-se și modul de aplicare și limitările ce pot afecta îndeplinirea diferitelor programe din planurile tuturor instituțiilor ce ar putea fi interesate.

Cu alte cuvinte, se impune abordarea unei perspective unice asupra analizei și managementului riscului pentru a se realiza îndrumarea cu privire la investițiile de resurse (limitate atât în sectorul public cât și cel privat). Aceasta

este de natură să ducă la o caracterizare, evaluarea și reducere uniformă a riscurilor.

În Statele Unite ale Americii se consideră deja că se impune abandonarea abordărilor tradiționale de evaluare și reducere a riscurilor prin aplicarea strategiilor element cu element (mediu cu mediu, risc cu risc, etc.) care nu mai oferă gradul necesar de acoperire pentru noile tipuri de risc ce își fac simțită prezenta tot mai pregnant: riscuri globale, structurale, de profunzime, pan-sectoriale, care depășesc limitele unui singur domeniu de interes.

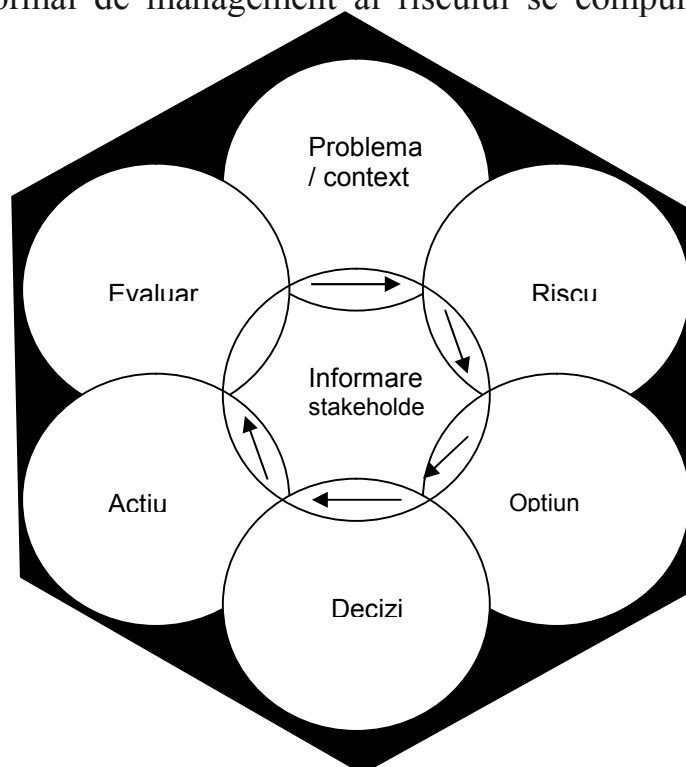
S-a demonstrat că pe măsură ce analiza factorilor de risc devine tot mai complexă și mai sofisticată, rezultatele acesteia pentru întregul proces de reglementare a riscului sunt concentrate mult prea mult pe relații matematice de cuantificare a efectelor individuale ale unuia sau altuia dintre factorii de risc, lăsând deficitar impactul global al categoriei de factori de risc din care respectivul agent este parte integrantă.

În România există preocupări de analiză a riscului dar numai la nivel organizațional și fără impact sectorial sau regional. Excepție face ANM (Administrația Națională de Meteorologie) care a fost forțată, pentru integrarea în sistemul internațional de informații cu privire la starea și indicatorii ai vremii, să-și însușească acest tip de comportament în mod automat.

O abordare sistematică asupra analizei și managementului de risc, atât la nivel sectorial cât și la nivel guvernamental nu a fost încă prevăzută nici în programul de guvernare.

Autorii propun un cadru de lucru comprehensiv și sistematic care urmează să abordeze diferiți factori de risc, medii și surse, precum și valorile publice, de percepție și etice pe care ar trebui să se concentreze scopurile managementului de risc.

Cadrul formal de management al riscului se compune din următoarele etape:

- Formularea problemei în contextul mediului în care se produce
- Analiza riscurilor
- Definirea opțiunilor
- Luarea unor decizii argumentate
- Implementarea cu eficiență a deciziilor
- Efectuarea unei evaluări a eficienței acțiunilor întreprinse

Cadrul formal de analiză abordează colaborarea și implicarea timpurie a deținătorilor de interese (în cazul de față, toate nivelurile de conducere și coordonare, ca și elementele subordonate de acțiune și implementare). Orice informație trebuie prelucrată și păstrată în sectorul interesat.

Este necesară studierea oricărei probleme prin prisma unui context mai larg al mediului din care face parte organizația, a sistemului decizional al acesteia, și contextualizarea specifică mediului și mass-media care pot completa, din punct de vedere informațional, imaginea analizei factorului respectiv.

Cadrul se adresează atât riscurilor cumulative asupra mediului și altor elemente din sfera activității umane, cât și beneficiilor, costurilor, și dimensiunilor socială, etică, politică și legală ale variantelor de reducere sau eliminare a riscurilor.

Aplicarea unui astfel de cadru formal de analiză a riscurilor va aduce o îmbunătățire substanțială în nivelul de eficientizare al activităților diferitelor instituții bugetare, printre care și Ministerul Apărării care, în prezent datorită unei întârzieri în aplicarea reformei structurale nu reușește să optimizeze utilizarea resurselor în conformitate cu obiectivele propuse de apărarea națională.

Cadrul formal de analiză și management al riscului poate fi utilizat de orice organizație guvernamentală sau agent economic, public sau privat, în definirea și constituirea propriilor algoritmi sau proceduri de analiză și reducere a riscurilor pentru activitatea respectivei entități. În acest fel, când se va solicita aprobarea statutelor de organizare și funcționare a instituțiilor respective, prin raportarea procedurilor de analiză, evaluare și reducere a riscurilor la cadrul formal propus se va asigura o abordare uniformă, fără a impune un alt cadru legal peste cel deja existent, care ar complica cadrul legislativ în mod inutil.

Același cadru se va aplica și pentru desfășurarea și evaluarea activităților de management al riscului pentru orice organizație la nivel guvernamental sau local, public sau privat.

În ciuda posibilelor obstacole de diferite dificultăți care se pot estima la propunerea acestei inițiative, autorii consideră că adoptarea și implementarea acestui cadru formal de analiză a riscului va abilita gestionarea riscurilor la nivel național într-o formă cu mult îmbunătățită, mai eficientă și efectivă, în comparație cu ce se realizează în prezent pe această linie, asigurându-se, astfel, realizarea progresului în direcția dezvoltării sustenabile de ansamblu.

Bibliografie

1. *Risk Management guide for DoD Acquisition*, 6th edition, August 2006.
2. DoD - *Sustained Leadership Is Critical to Effective Financial and Business Management Transformation*, Raport în fața comisiei senatoriale de management al finanțelor federale, informare guvernamentală și securitate internațională, August 2006.
3. Comisia prezidențială/parlamentară de evaluare și management al riscului, *Evaluarea și managementul riscului în procesul decizional*, 1997
4. Christopher Alberts, Audrey Dorofee, *Advanced Risk Analysis for High-Performing Organizations*, Carnegie Mellon, Software Engineering Institute, Pittsburgh, PA 15213-3890.